

Bölgesel Yönetim Merkezi Uygulaması ve Kaldırılan Kurumlar Vergisi Muafiyeti

KS

Küçükkaya & Sağılı Avukatlık Ortaklığı

EY

Building a better
working world

Çok uluslu şirketlerin küresel yapılanmalarında; faaliyette bulunulan birbirine komşu birden çok ülke ve kıta bir bölge olarak tanımlanmakta, bu bölgelerin koordinasyon ve yönetiminden sorumlu bölgesel yönetim merkezleri oluşturulması yoluna gidilmektedir. Doğrudan yabancı yatırımların ve nitelikli iş gücünün artmasına imkan sağlayan bu uygulamalarda ilgili ülkenin coğrafi konumuyla ulaşım kolaylığı öncelikli kriterlerden olmakla birlikte, bu uygulamaların gelişmesi ve bölgesel yönetim merkezlerinin çekilmesi için ülkelerin çeşitli teşvikler sunması da önemli bir unsurdur.

Coğrafi konumu itibarıyla bir cazibe merkezi olan Türkiye'de bölgesel yönetim merkezleri 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'nun 3/h maddesi ve Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin 6.maddesinde 2012 yılında yapılan değişiklik ile uygulanmaya başlamıştır. Son olarak 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Bölgesel Yönetim Merkezleri'ne yönelik vergi muafiyet düzenlemeleri getirilerek, bir anlamda teşvik somutlaştırılarak kuvvetlendirilmiştir.

Bölgesel Yönetim Merkezleri, Türkiye'de İrtibat Bürosu şeklinde kurulup, faaliyet gösterebilirler.

İrtibat bürosu: Ekonomi Bakanlığı'nca (Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü), yabancı ülke kanunlarına göre kurulmuş şirketlere, Türkiye'de ticari faaliyette bulunmamak kaydıyla ve sınırlı faaliyet alanlarında çalışmak üzere izin verilerek oluşturulabilen hukuki yapılardır.

Türkiye'de kimler Bölgesel Yönetim Merkezi kurabilir? Yabancı ülke kanunlarına göre kurulmuş yurtdışında ticari faaliyet gösteren şirketler, başvuru üzerine Bakanlığın; merkez şirketin faaliyet konusu, sermayesi, istihdam edilen personel sayısı, tarihçesi gibi unsurlar çerçevesinde yapacağı değerlendirmeye istinaden vereceği izin ile kurulabilirler.

Bölgesel Yönetim Merkezine, özünde bir irtibat bürosu olması sebebiyle ilk kuruluş başvurusunda azami 3 yıl süre ile beyan edilen faaliyet kapsamında izin verilir. Süre bitmeden evvel Bakanlığa yapılacak başvuru üzerine, uzatma talepleri; merkezin geçmiş yıl faaliyetleri, geleceğe yönelik iş planı ve hedefleri, mevcut ve öngörülen harcama tutarı ile istihdam edilen personel sayısı çerçevesinde yapılacak değerlendirme üzerine 10 yıl süre ile uzatma verilebilecektir.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde Bölgesel Yönetim Merkezi'nin faaliyet konusu sınırlı şekilde sayılmak suretiyle belirlenmiş olup, aşağıdaki şekildedir.

Yabancı şirketin diğer ülkelerdeki birimlerine yönelik olarak; yatırım ve yönetim stratejilerinin oluşturulması, planlama, tanıtım, satış, satış sonrası hizmetler, marka yönetimi, finansal yönetim, teknik destek, Ar-Ge, dış tedarik, yeni geliştirilen ürünlerin test edilmesi, laboratuvar hizmetleri, araştırma ve analiz, çalışanların eğitimi gibi faaliyetlere ilişkin koordinasyon ve yönetim hizmeti sağlanması.

6728 sayılı Kanun ile Bölgesel Yönetim Merkezleri için muafiyet ve istisna uygulamaları öngörülmüştür.

Bölgesel Yönetim Merkezi kurumlar vergisi muafiyeti

15.07.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 55. maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu 4/1 maddesine-(ö) bendi eklenmiş olup söz konusu bend uyarınca;

“Tüm giderlerinin kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlar tarafından karşılanması ve söz konusu giderlerin Türkiye'de tam veya dar mükellefiyete tabi herhangi bir kurumun hesaplarına intikal ettirilmemesi veya kârından ayrılmaması kaydıyla, Ekonomi Bakanlığından alınan izne istinaden kurulan Bölgesel Yönetim Merkezleri (Türkiye'de tam veya dar mükellefiyete tabi herhangi bir kurumun, Bölgesel Yönetim Merkezinin yönetimi altında bulunması muafiyet hükmünün uygulamasına engel teşkil etmez.).”

27 Mart 2018 tarihli 2. mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 7103 sayılı “Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”un 4. maddesiyle yukarıda yer verilen (ö) bendi yürürlükten kaldırılmaktadır. Bu hüküm 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe girecektir. Ancak Kanun'un yürürlük maddesinde 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla kurulmuş bulunan Bölgesel Yönetim Merkezleri için ilgili hükmün 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren uygulanacağı belirtilmiştir.

Muafiyetin sağlanması için dikkat edilmesi gerekenler

1. Bölgesel Yönetim Merkezinin Ekonomi Bakanlığı'ndan alınan izne istinaden kurulmuş olması gerekmektedir. Ticari faaliyette bulunmama şartı kanun gereği olduğundan, izne istinaden kurulmuş olsa dahi, Bölgesel Yönetim Merkezi'nin ticari faaliyette bulunduğu (Yönetmelik'te ve 1 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair 11 Seri Nolu Tebliğ'de sayılan faaliyetler dışında herhangi bir hizmette veya ticari faaliyette bulunulması) tespit edilmesi halinde faaliyet izni iptal edilecek ve kurumlar vergisi muafiyet hakkını kaybedecektir.
2. Bölgesel Yönetim Merkezinin tüm giderlerinin kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlar tarafından karşılanması gerekmektedir. Türkiye'de ticari veya diğer gelir getirici faaliyetlerde bulunmaları, gelir elde etmeleri ve dolayısıyla giderlerini tamamen veya kısmen bu gelirlere karşılanması halinde kurumlar vergisi muafiyet hakkını kaybedecektir.
3. Bölgesel Yönetim Merkezinin giderlerinin Türkiye'de Tam veya Dar Mükellefiyete tabi herhangi bir kurumun hesaplarına intikal ettirilmemesi veya kârından ayrılması şarttır. Muafiyetten yararlanan Bölgesel Yönetim Merkezinin giderlerinin, Türkiye'de tam veya dar mükellefiyete tabi herhangi bir kurumun kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınması halinde, Bölgesel Yönetim Merkezi kurumlar vergisi muafiyet hakkını kaybedecektir.

Bölgesel Yönetim Merkezi çalışanlarının ücret istisnası

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/1-14.b uyarınca;

"b) Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin, Ekonomi Bakanlığı'ndan alınan izne istinaden kurulan bölgesel yönetim merkezlerinde münhasıran merkezin faaliyet izni kapsamında istihdam ettikleri hizmet erbabına Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler;"

7103 sayılı Kanun ile birlikte kurumlar vergisi muafiyeti 1/1/2019 tarihi itibarıyla kaldırılacak olmakla birlikte ücret istisnasına yönelik herhangi bir değişiklik bulunmamaktadır. Bu kapsamda aşağıda yer verilen şartların sağlanması halinde istisnadan yararlanılabilecektir.

Ücret istisnasının sağlanması için dikkat edilmesi gerekenler

1. İşveren sıfatıyla ücret ödenmesinde bulunan bölgesel yönetim merkezinin, Türkiye'de kanuni ve iş merkezinin bulunmaması gerekmektedir.
2. Bölgesel Yönetim Merkezinde çalışan kişinin hizmet erbabı (işçi) olması, bir diğer ifadeyle işveren sıfatıyla Bölgesel Yönetim Merkezinin emir ve talimatı altında olması ve yapılan ödemenin ücret olması icap etmektedir.
3. Ücret ödemesi yapılan hizmet erbabının münhasıran Ekonomi Bakanlığı'ndan alınan Bölgesel Yönetim Merkezi faaliyet izni kapsamında istihdam edilmesi ve iş sözleşmesinde iş tanımı ile fiili durumun bu kapsam ile sınırlı olması gerekmektedir.
4. Bölgesel Yönetim Merkezinin Türkiye'deki personeline yapılacak ödemenin, kurumun yurtdışı kazançlarından karşılanması zorunludur.
5. Ücretlerin döviz olarak ödenmesi gerekmektedir.

Bölgesel Yönetim Merkezine geçişlerde önem arz eden konular

1. Mevcut iş sözleşmelerine bağlı hakların ve yükümlülüklerin durumu
2. Bölgesel Yönetim Merkezi faaliyetlerinin mevzuat ve Bakanlık izni kapsamında sınırlı şekilde uygulanması
3. Türkiye'deki mevcut operasyonlar ile Bölgesel Yönetim Merkezi faaliyetlerinin iş, personel ve fiziki ortam itibarıyla ayrıştırılabilir olması
4. Bölgesel Yönetim Merkezinde istihdam edilen kişi veya kişilerin sunduğu Ekonomi Bakanlığı faaliyet izni kapsamına giren hizmetlerin ispatı
5. Bölgesel Yönetim Merkezi giderlerinin Türkiye operasyonları ile ilişkilendirilmeyeceği hukuki yapının belirlenmesi ve düzenli şekilde test edilmesi
6. Transfer fiyatlandırması raporlarında merkezden veya ilişkili kişilerden Türkiye'deki kurumlar vergisi mükellefine gelen masraf yansıtılmaları varsa, bunların Bölgesel Yönetim Merkezi giderlerini içermediğini teyit edici mekanizma ve açıklamalara yer verilmesi

Bölgesel Yönetim Merkezleri'ne ilişkin olarak EY ve KS Avukatlık Ortaklığı olarak sunduğumuz hizmetlerimiz aşağıdaki şekildedir.

1. Bölgesel Yönetim Merkezi yapılandırmasına yönelik vergi ve hukuk danışmanlık hizmetleri:
  - i. Kurumlar Vergisi Kanunu yönünden değerlendirme ve planlama yapılması
  - ii. Gelir Vergisi Kanunu yönünden değerlendirme ve planlama yapılması
  - iii. Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu yönünden değerlendirme ve planlama yapılması
  - iv. İş Kanunu yönünden değerlendirme ve planlama yapılması
  - v. Uluslararası İşgücü Kanunu yönünden değerlendirme ve planlama yapılması
2. Bölgesel Yönetim Merkezi kuruluşuna yönelik vergi ve hukuk danışmanlık hizmetleri:
  - i. Ekonomi Bakanlığı izin başvuru belgelerinin hazırlanması ve başvuru sürecinin takibi
  - ii. Bölgesel Yönetim Merkezi'nin Vergi Dairesi ve SGK tescil süreçlerinin takibi
3. Bölgesel Yönetim Merkezi faaliyetlerine yönelik hesapların/defterlerin tutulması ve gerekli vergi beyannamelerinin, ücret bordrolarının hazırlanması ve onaylanması
4. Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu uyarınca Ekonomi Bakanlığı'na yıllık raporlamanın yapılması
5. Ekonomi Bakanlığında süre uzatım işlemlerinin takibi
6. Bölgesel Yönetim Merkezi faaliyetlerinin muafiyet ve istisna şartlarını koruyup korumadığına yönelik vergisel ve hukuki analizlerin yapılması, bulguların raporlanması

Bizimle iletişime geçin

Mehmet Küçükaya
KS Avukatlık Ortaklığı
Şirket Ortağı
mehmet.kucukkaya@tr.ey.com
+90 212 408 57 24
+90 533 396 32 38

Serdar Sumay
EY Türkiye
Şirket Ortağı
Vergi Hizmetleri
serdar.sumay@tr.ey.com
+90 212 408 54 45

Ahmet Sağlı
KS Avukatlık Ortaklığı
Şirket Ortağı
ahmet.sagli@tr.ey.com
+90 212 408 52 47
+90 530 151 50 67

Emre Çelebiler
EY Türkiye
Şirket Ortağı
Vergi Hizmetleri
emre.celebiler@tr.ey.com
+90 212 408 57 62

Tuğçe Gültekin
KS Avukatlık Ortaklığı
Müdür
tugce.gultekin@tr.ey.com
+90 212 408 56 25

Barış Eken
EY Türkiye
Yardımcı Ortak
Vergi Hizmetleri
baris.eken@tr.ey.com
+90 212 408 53 64

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

© 2018 EY Türkiye.
Tüm Hakları Saklıdır.

ey.com/tr
vergidegundem.com
facebook.com/ErnstYoungTurkiye
instagram.com/eyturkiye
twitter.com/EY_Turkiye